

ERZSÉBETVÁROS ÉS VIDÉKE.

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f, egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilatéri közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik
minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Deák Ferenc.

(1803—1876.)

Ezer éves történetünk legnagyobb magyarjának, Deák Ferenc születésének 100-ik fordulóját ünnepeljük, emelkedett szívvel rebegeve hálát a Gondviselésnek, hogy nekünk adta őt, nemzetünk, hazánk ótalmára, a jelen és messze jövő biztosítására.

Benne alkotta meg Teremtőnk a leg-tökéletesebb magyart, a legigazabb embert, ki valaha sorsunkat intézte. — Véréünkől való vér volt, — de mindnyájunknál nagyobb és jobb, s fajunk minden nagy tulajdonságának összesége, kinek hosszú évszázadokon át virágzott szín magyar vére családjá, az óriás nemzettest egészéből szívta föl a nagy jellem alkotó elemét, hogy majdan megsűrítve, a nemzetet magát is meghaladó herossá egyesülhessenek Deák Ferencben! —

A heros oroszán körmeit észrevették már az ifjú Deák kortársai is — az államférfi, fölségesen nyugodt jelleme, lángesze előtt pedig hódolattal hajlott meg a nemzet. Ő vezetett bennünket a Golgatáról a ki-egyenlítés röögös, de egyetlen lehetséges

útjára, melynek végső pontján, az újjászületett haza fénylő csillaga ragyogott. Lángesze tűz oszlopként irányított minket a kietlen pusztaságon; bölcsesége engesztelte meg sötét haragunkat: — az elismert igazság fölemelte öntudatunkat, — s az oldatlan kéveként széthullott nemzet, melynek oly sokan akarták megülni halotti torát. — új életre ébredt, hogy újult erővel folytassa történeti hivatását, nagyobb fény és dicsőséggel mint bármikor.

Vannak történetünknek fényesebb alakjai, kiket a nemzet emlékezete száz meg száz színes regével szőtt be, tett ragyogóbbá, — de fényük éget, — mert akaraterjük, ellenállhatatlan befolyásuk szinte fölemesztette a nemzetet. Nagy Lajos és Hollós Mátyás után sötét éjszaka következett, mert elégették a nemzet erejét. — De mégis többen vannak azok, kik bölcsen mérlegelték képességeinket s a lángesz mély belátásával érvényesítették befolyásukat. Árpád, a honalapító megmaradt a természetes határok közt, — meg György barát, Bethlen Gábor fejedelem, Magyarország választott királya.

Reájuk nem pazarolt a nemzet illatos virágokat, de szeretettel őrzi nagy neveiket az emberi örökkévalóságig, míg amazokhoz szinte félve közeledik: idegen, nem magyar nagyságot lát rajtuk. Nagy Lajos király talán élete utolsó percében is olasz volt, Mátyás királyt megvette a renaissance és elidegenítette nemzete törekvéseitől, sőt a nagy világ előtt még nyelvétől is. Hiszen a nagy királytól egyetlen sor írás se maradt reánk magyarul! Deák Ferenc egészen a miénk, s ő teremtette meg a modern Magyarországot, mint egykor Homeros Hellást! Ez utóbbi igazságát bebizonyította az ókor története, az előbbinek valóságát mindnyájan tudjuk. De ha itt megáliunk, mégis csak félig mondtuk meg a valódi igazságot! s félrevezetnők a szemlélőt, ki a legmélyebben fekvő okok kutatása nélkül fogadja el a tényeket. Csak a hasonlíthatatlan, a fájlalig tiszta görög nép kebeléből születhetett Homeros, csak ott hol az alkotó és alakító képesség oly csodálatosan, de utolérhetetlenül kifejtett. Homeros nélkül elképzelhetetlen Hellas, — de Hellas nélkül Homeros is. Deák

TÁRCA.

Deák emlékezete.

„Nem jő az vissza, a kit eltemettek.“

A romlandó test, hogyha holt, pihen.

De visszajönnek, hogyha jók, a tettek,

S életre kelnek szívünk mélyiben.

Ki jót, nagyot, nemest, dicsőt cselekvék,

Ha halni tért is, mindig újra él.

S bár pusztá sirját dudva, gyom belepték,

Örök az Eszme, mely onnan kikél . . .

Igy élsz közöttünk, mint egy örök Eszme

Deák Ferenc, te bölcs, te jó, te nagy!

Mohlepte bár s korhadt sírod keresztje,

Nagy tetteidben most is élsz, te vagy!

És élni fogsz, a míg e szép hazában

A nyelv magyar lesz s nemzet él, virul,

Öröme közt vagy kiuzó bánatában

Emléked, mint a nap folyton kigyúl!

Mert nem mulandó az, a mit cselekvél.

Ha él e hon, Deák, te tetted azt!

Sajgó sebekre balzsamirt szereztél

S fakadt nyomában új remény-malaszt.

Mit rút erőszak elrabolni vágyott,

Szíved, eszed azt visszavette mind

S a népemészto siri némaságot

Az élet vágya verte föl megint.

S fölkel a nap . . . Aransugáru fénye

E honra szebben nem tűzött le még.

Nemzet, király kezét a kézbe téve

Szent békülésre esküt esküvék.

Mély honfábat, köny, reménytelenség

Mint lenge pára illant el tova . . .

Magyar Hazám! vig ünneped, ha lesz még,

Ily ünneped több nem leszen soha! . .

Hogy éledt újra minden szent reményünk,

Mely eddig titkon, lassan hervadt!

Hogy vágyakoztunk, — hiszen újra élünk —

Hazánkért tenni szépet és nagyot!

Kardod helyett megint kezünkben égtek

A békés munka tisztos fegyverei . . .

Ha boldoggá tehetjük így e népet,

Tudtuk, hogy akkor nincs, ki megveri.

A boldog ösvényt bölcs Deák mutatta;

Áldást reá az Isten hullatott.

S megtízszerezte sőt megszázsorozta,

A mit vetetünk, a kevés magot.

A nemzet él! — Tudás, erő, miveltség

Szárnyunkra véve hirdetének nevét

S halálra titkon bár többször keresték,

Nem félve büszkén hordja fenn fejét.

S jöhet vihar; jöhet népek esatája

S a földet újra vér borítsa el:

A vést e nemzet bátran itt bevárja.

Deák tanítá, hogy nem vesztet el.

Mert nemzetet, mely hiven őrzi, védi

Az ösökadta minden szent jogát,

Áldással azt az Úr nyomon kíséri

S üdvöz segít száz veszélyen át.

Borong fölöttünk most is felleg-árnyék;

A nemzet útja sűrű ködbe vész.

De bár sötétben, tépelődve jár még,

Szívdobbanása hangos és merész!

A nagy Deáknak lelke jár közöttünk . . .

Magyar! ah értsd meg bölcs intelmeit:

Egy ezredéves mult ragyog mögöttünk,

Fölríva benne szent kötelmeid!

Szeresd honod szíved nemes hevével,

A melyre féket rakjon jó eszed,

Ha bölcs okosság higgadtan nem érvel,

Az olyan nemzet mindig elveszett.

Szeresd királyod, Szent István utódját!

Honért, Királyért! legyen jelszavad!

S bármily nehéz, a mit szerelme ró rád,

Mindkettejőkhöz mindig hű maradj!

Ha nagy Deákot ünnepelni jöttél,

Eszedbe jusson: erre ő tanít.

S ha homlokára új babért kötöttél,

Szakítsd szívének szép virágait!

Hogy míg a holtért hön eseng fohászod,

Lelkét, valóját értsed át viszont

S tanuld, miként ezt benne, tőle látod,

Tanuld szeretni tettel ezt a hont!

Szentler F.

nélkül sem képzelhető el a modern Magyarország. — és viszont Deák Ferenc sem a magyar nép multja, s a multban oly sok ezer veszedelem és katasztrófa közepett megalakult, és sok tekintetben kifejedett jelleme nélkül. Deák tehát egészen a mi nagyságunk, mert magyar talajon született, fejlett nagygyá. A mi földünkől nőtt ki, — s fényének sugara reánk is fényt vetnek, mert fénye nemzetünk testéből, faji jellegéből táplálkozott, izmosodott hatalmas, megingathatatlan tölgyvé. —

Deák jelleme a magyar nemzet jelleme; a ki népünk nagyságának kulturképét akarja megrajzolni, vegye hozzá mintául Deák Ferenc sziklaszilárd jellemét! És ha van ereje, van lángesze hozzá a legtökéletesebb képet, — melylyel valaha megörökítették nemzetet, — fogja megisteníteni. — Megszabott korlátok közt ez alig történhetik meg, mert Deák egyénisége oly nagyméretű, hogy tükörképének még egyes részleteivel is merészség foglalkozunk. —

De egyet talán kiemelhetek jelleméből: Hazaszeretetét! Bár talán épen ez rejt a jellemfestőre legtöbb veszedelmet. A hazaszeretet képzeletében véve oly egyszerű, hogy fölösleges magyarázatát adunk. Míg ha boncolni kezdjük, s első sorban külső képét vizsgáljuk, valóságos caleidoscop vonul el szemünk előtt. A biblia népe s az ő prófétái himnuszokban törtek ki a haza nevének hallatára, — és mily könnyen odahagyták! Homeros ivadékainál több dícsénetet sehol se zengtek a hazáról, és mégis ott lappangott az árulás minden esőp vérükben; a rómainak nincsen egyetlen honfida sem, — és a legiók szótlanul rohantak a halál torkába. Ott zajos és lármás a hazaszeretet, ajkaikon hordják, — itt csöndes és szótalan, mert szívükben viselik s habozás

nélkül vetik oda éltüket, mindenkiket. — Az olasz még ma is particularista, hazaszeretete provinciális jellegű, és csak az új kor katonai vasfegyelme tudta reaszorítani őket, — mint egykor a spartaiakat az egységes Olaszországgal való kibékülésre. Franciaországban csak 1789-et követett rettenetes évek paroxismusában született meg a Marseillaese. A Németek Wacht am Rheinje? vajjon méltó kifejezése-e a hazaszeretetének? Nem is válaszolok reá! A nép válaszolt már 1870-ben. A mi hazaszeretetünk? Változó időkben változó, a katasztrófák idején szótalan, de tesz, megmenti a hazát, s a hazaszeretetének oly megnyilatkozása mint „Romlásnak indult hajdan erős magyar!“ nincsen egyetlen egy sem a világirodalmakban! Ebben culminál a hazaszeretet, a költő szívének keserve, aggodása, de félelme kicsinyke nemzetéért! Kőlesey Hymnusában, Vörösmarty Szózatában már enyhébbek az érzelmek, több a jövőbe vetett bizalom. — Az ő kortársuk Deák s az ő érzelmeit épúgy belehelte a költő halhatatlan alkotásába, mint saját szívének dobbanásait! Ez a megtisztult, minden salaktól, szenvedélytől ment hazaszeretet, mely tiszta mint az olvasztó tégelyen átömlött arany, dobogott Deák szívében, — melyet megvilágított s messze látszóvá tett az egyedül álló lángész fénye!

Megvilágította lelkeinkben, hogy mi az a hazaszeretet!

Kell-e mondanom, hogy mi az a haza? Érezzük, tudjuk mindnyájan hogy mi az, — de szavakkal ki tudnók-e, el tudnók-e mondani? Nem lehet! S ehhez a kézzelfogható és mégis oly körvonalozhatatlan képzelethez, de valósághoz fűződik a hazaszeretet, melynél alig van erősebb mozgató erő szívünkben! Vallásos érzelmeink? Vajjon közeledhetik imádattal Teremtőjéhez, a ki nem szereti a legszentebbet, ha-

záját? Hisz a Megváltó maga mutatott reá példát mikor megsiratta Jeruzsálemet!

A hazaszeretet tehát mélyen gyökerezik szívünkben ott, hol legnemesebb érzelmeink összepontosulnak. — Rész van valamennyinek benne, — különösen a magyar hazaszereteten, mely annyira különbözik a fényes, nagy nemzetekétől! Hiszen mi oly kevesen vagyunk. A hazaszeretetének tehát első sorban fajunk szeretetében kell megnyilatkoznia, mely azonos a három halom, négy folyó szeretetével, — „mert e kívül nincsen számunkra hely!“ „melyért megkockáztathatunk mindent, de a hazát nem kockáztathatjuk semmiért!“ A hazának tehát mindig ott kell lebegnie szemünknek mint szentségnek, miként ott lebegt mindig Deák előtt, s ott a mindent éltető, fönttartó, nemzeti és egyéni szabadságunk, alkotmányosságunk! Nem mint eszmény, hanem mint reális valóság! Ez adta ajkaira a történetből kitörölhetetlen, örök igaz szavakat: „Lehet, hogy nehéz idők következnek hazánkra, de a megszegett polgári kötelesség árán azokat megváltanunk nem szabad! Az ország alkotmányos szabadsága nem oly sajátunk, melyről szabadon rendelkezhetnénk: hitünkre bízta a nemzet annak megőrzését, s mi felelősek vagyunk a haza és önlelkiismeretünk előtt. Ha túrni kell, túrni fog a nemzet, hogy megmentse az utókornak azon alkotmányos szabadságot, melyet őseitől örökölt. Túrni fog esüggedés nélkül, mint ősei túrtek és szenvedtek, hogy megvédhessék az ország jogait, mert a mit erő és hatalom elvett, az idő és kedvező szerencse visszahozhatják; de miről a nemzet, félve a szenvedéstől, önmaga lemondott, annak visszaszerzése mindig kétséges!“

Ily erőteljes és egyszerűségükben a velőig ható szavak, csak még egyszer

Kossuth Lajos.

IV.

A szabadságharc.

A megokolás remek. — de nyilván valóvá teszi a rettentő tévhitet, melybe Kossuth annyira beleélte magát, hogy a kézzelfogható valóság se tudta kiábrándítani.

Vakon hitt a német egységben, az egység eszméjének ellenállhatatlan erejében, a mely szétrombolja Ausztriát, s a nagy Germaniához fogja csatolni a császárság német és szláv tartományait!

Ez eshetőségre kívánta biztosítani Magyarországot integritását, alkotmányos kormányát függetlenségét. —

A német birodalmi gyűlés egy tekintélyes része hasonló ábrándokat táplált. A történeti fejlődést nem ismerő, s idealis politikát űző államférfiak a márciusi törvények szentesítése óta personalis jellegűnek vélték Magyarország s Osztrák császárság unióját, melyet szétbonthat a német parlament határozata, annál inkább, mert Sz. István koronája történelmi törvényhozásilag többszörösen szentesített alapon tart igényt az osztrák császárságba kebeleztet Dalmáciára, Galiciára. Ennek megfelelően tette meg indítványát Dahmann az osztrák császárság szétbontására hogy

aztán az újraéledt és megnövekedett Magyarország a fenyegető éjszaki rém ellen tartós szövetségre léphessen a föltámadt nagy Germaniával! De az eszme a parlamenten kívül nem talált visszhangra a birodalomban sem, az osztrák császárságnak, politikailag teljesen fejletlen iskolázatlan népei pedig tudomásul se vették.

És Kossuth mégse vette észre tévedését. Az egységes Germania színes ábrándja hamisan törte meg lelki szemében a valóság képét, s ő egyre hevesebben, egyre szenvedélyesebben agitált!

A parlament teljesen hatalmába került s szeptember 4-én indítványt tesz, hogy küldöttség menjen Bécsbe, a horvát lázadók ügyében várt királyi rendelkezés megsürgetésére, mert „ocsmány rút játék üzetik velünk“ s ezért „nyilvánítsa ki a nemzet Európa előtt ügyének igazságát és fegyverezze le az ármányt“.

A küldöttséget szept. 9-én fogadta a király. Ridegen válaszolt, — de eltökélt akarata a magyar korona birodalmának törvényeit, integritását és jogait királyi hite szerint fönttartani.

Ez volt a korona és alkotmányos factorok utolsó érintkezése.

A politikai levegő forró, izzó. A nyílt szeműek már látták a szomorú jövőt: a forradalmat. Széchenyi, a legnagyobb magyar beleőrült. Batthyány is reménytelen, már Kossuthnak a cabinetből való eltávolításától se várt sokat.

Beadta tehát lemondását miniszteriumával együtt. —

István nádor ezt 11-én közölte az országgyűléssel, kijelentvén, hogy a parlamentáris kormány kinevezéseig maga látja el az ügyeket. — E nyilatkozat teljesen törvényes alapon nyugodott, s még is forradalmi jellegű fölindulást keltett az országgyűlésen. — Szemere minden törvényes és parlamenti gyakorlat ellenére kijelenti, hogy tárcájától nem válik meg, míg nincsen új miniszterium; példáját rögtön követte Kossuth, egyben pedig előterjesztette a következő indítványokat:

1. Bocsássanak ki öt forintos államjegyeket a háború vitelére.

2. Addig is, míg a katonai törvény szentesítve nincs, lehessen a katonai illetéket kivetni és toborzás útján előállítani.

3. E katonaság magyar legyen, mint a honvéd.

4. Ennek sorába léphessen a sorkatonaságból, kinek csak tetszik.

5. Minden katonaság, akár honvéd akár önkéntes, egyforma ranggal és tekintélylyel bírjon.

6. Ha bármely katonatiszt nem engedelmeskedik a törvényes kormánynak, állíttassék hadi törvényszék elé.

Ez már forradalom, pedig mindenki rettegett tőle!

„Rajtunk csak a császár halála segíthet“

hangzottak el a világhistoria sok ezer éves tolymán: akkor is magyar államférfi ajkairól: a nagy Bethlen Gábor figyelmeztette, majdnem ugyanazon igéssel Fehérhegy után a gyáva nyulakká vált cseheket!

Deák hazaszeretete győzött, mert fölismerte, ismerte a nemzet geniuszát, — s az megértette! Megértette, hogy nem szabad kockáztatnunk a hazát, és türt, szenvedett még sokáig! De megvirradt, Deáknak mindent átható hazaszeretete diadalt aratott!

Kövessük példáját, történetünkben a legnagyobbat!

Király Pál.

KÜLÖNFÉLÉK.

Esküvő. E. hó 10.-én nagy ünnepe volt áll. főgimnáziumunk tanári testületének. Göbl Alajos, az intézet jeles képzettségű fiatal tanára e napon vezette oltárhoz Laukó Albert, főgimnáziumi igazgató és neje, szül. Gyórfy Ilka úrnő kedves leányát, Leukét. Délután 4 órakor nagy kocsisorban vonult végig a nászmenet a főteret egészen ellepert óriási közönség között a tanásházig, melynek ülés termében Trajánovits János polgármester, mint állami anyakönyvvezető előtt megtörtént a polgári házasság. Innen a szépen díszített év. ref. templomba vonult a násznép, a hól Koréh Endre, ev. ref. lelkész költői lendületű, szép beszéd kíséretében adta a fiatal párra az egyházi áldást.

Az egyházi szertartás után a főgimnázium díszített tornatermében gazdagon terített asztal várta a vendégeket, akiket lakoma előtt egy kellemes meglepetés is ért. A főgimnázium ének- és zenekara ugyanis, Juhász Károly főgimn. tanár vezetésével, néhány kitűnően sikerült ének- és zeneszámából álló szerenádot rendezett az örömszülők és az új pár tiszteletére. Majd előállott Mahler Sándor VIII. oszt. tanuló s csinos beszédben tolmácsolta a tanuló ifjúságnak igazgató és családja iránti tiszteletét, szeretetét s jó kívánságait. Az ifjúság ragaszkodásának illetően megnyilvánulása mely hatással volt az összes jelenlévőkre.

mondta már 1837-ben egy magyar főúr! E kegyetlen szavak szomorú valóságot illusztráltak. Ferdinand gyöngye, beteges ember, akarata nélkül való báb, kit rövidlátó és rossz akaratu, az idejét mult absolutismushoz mereven ragaszkodó környezet irányított, vezetett. Az osztrák császárságnak nem volt császára. Magyarországnak nem volt királya, mert a korona terhével nem állottak arányban viselőjének képességei. Ez még a Lajtán túl is végtelen bajokat okozott, nálunk pedig megrontott mindent, mert ellenünk fordították a korona tekintélyét, rengeteg hatalmát; szembe állították a királyt legdynastikusabb népével, s takaróul használva fölségét lerombolták a márciusi alkotásokat, fölláztaták nemzetünk ellen a horvátokat, szerbeket, tótokat, románokat, hogy az uralkodóházhoz egyedül hív magyarság megtörésével állítsák vissza a császári királyi mindenhatóságot. Rettentő bizonyítéka annak, hogy a pragmatica sanctio által Ausztriához kötött hazánk, nemzetünk hajóját hová sodorhatják a sötét hatalmaktól fölidézett politikai viharok, ha világító, vezérlő koronánk nem erőslelkű és kezű, népet szerető valódi férfi fején ragyog. Ez az ellenséges tényezőktől botorul kiaknázott fejtelenség döntötte forradalomba Magyarországot, s az előbb törpe minoritásnak gunyolt radikálisok ragadták magukkal a parlamentet, Kossuthot, s abstractióban már szeptem-

Szerenád után megkezdődött a pompás lakoma, kitűnő hangulat mellett, sok pokarköszöntővel fűszerezve. Lakoma után a társaság táncra perdült, mely a késő éjjeli órákig tartott.

A rokonokról, jó barátokról, és ismerősöktől érkezett szerenése-kívánatokhoz mi is hozzá fűzzük a magunkét, hosszantartó, zavartalan boldogságot kívánva az új párnak!

Kinevezés. A földművelésügyi m. kir. miniszter Moldován Viktor okleveles állatorvost ideiglenes minőségű m. kir. állatorvosgyakornokká nevezte ki és szolgálattételre a vármegyénekből radnóthi járásba osztotta be.

Katonai szemle. Nemes Ede, honvéd ezredes, a m. kir. nagyszombati 23. honvéd gyalog ezred parancsnoka, a héten tartotta meg rendes szemléjét házi honvéd zászlóaljunk fölött.

Huszár-századunkról utóbbi időben az a hír volt szárnyra, hogy a honvédelmi kormány át akarja helyezni Nagyszébenbe vagy Szászsebesbe. Habár az illetékes hatóság erről semmiféle hivatalos értesítést nem kapott, Trajánovits János polgármester azonnal megtette a szükséges lépéseket az esetleges áthelyezés megakadályozására. Segítségünkre sietett vármegyéne is, mely a folyó hó 15.-én tartott közgyűlésen, báró Kemény Ákos főispán kezdeményezésére, egyhangulag elhatározta, hogy ez ügyben feliratot intéz a honvédelmi kormányhoz. Így tehát bizton remélhetjük, hogy huszárjaink nem mennek el, hanem továbbra is a mieink maradnak. Úgy legyen!

Közgyűlés. A városi önkéntes tűzoltóegylet e. hó 18.-án d. u. 2 órakor közgyűlést tart a régi városház nagy termében, melyre az egylet tagjai ez úton is meghívattak.

A gyűlés befejezése után ez évben utolsó gyakorlatát tartja az egylet az állami óvoda környékén, mely alkalommal az oltás és mentés különböző nemei fognak gyakoroltatni.

Az erzsébetvárosi „Szövetkezeti bank“ Dícsőszentmártonban ügyintézését állított fel, mely működését e. hó 15.-én kezdette meg. A fiatal, de máris jó hírnévnek örvendő pénzintézet a saját érdekének ápolása mellett itt is főképp a hitelt kereső közönség érdekeit tartotta szem előtt, s most már azon vidék is közelebb és gyorsabban juthat pontos és olcsó hitelhez.

Szüret. Csütörtökön reggel a szőlőhegyek felől puskaropogás és vig énekszó hirdette, hogy megkezdődött a szüret. Egyelőre azonban még csak egy-két szőlőtulajdonos szüretelt, a többiek

ber 11.-én elválasztották Magyarországot királyát Ausztria császártól, de a királyhoz még hívek, s Kossuth és Szemere az ugyancsak szeptember 11.-én kiadott manifestumot a következő fölkiáltással fejezik be: „Éljen a király, éljen szabadságunk és függetlenségünk!“

Trónváltozás talán még lecsöndesíthette volna a vihart. De megakadályozták ellenségeink! mikor pedig mégis megtörtént, már késő volt.

A nádor most új cabinet alakítással tesz kísérletet. Kossuth kimaradt, de a király még így se erősítette meg, s Batthyáni régi társával, a régi megbízás alapján vezette az ügyeket.

A helyzetet már egészen Kossuth dominálta, s iniciatívájára mondta ki az országgyűlés szept. 13.-án, hogy együtt marad, míg a haza veszedelmében van. Ez a magyar király fölségjogainak flagrns megsértése, sőt több: megtagadása volt. A Pestre érkezett miniszterelnök és Deák föl szólalásai után visszavették ugyan a határozatot, de nyomban új törvénysértést követtek el: — ismét Kossuth indítványára. Kimondták, hogy a kiegyenlítés módozatainak megkeresésére követséget küldenek Bécsbe, „de nem az udvarhoz, hol gyalázatos cselszövények üzik játékukat, hanem nemzet szőljön-nemzethez barátságosan!“ Elfogadták az indítványt s megtagadták vele nem csak a törvényes magyar király, de az idegen osztrák császár souverainitását is.

még várnak néhány napig. A termék egyáltalában jó.

A székelyek segítése. Kézdivásárhelyről jelentik: Darányi földművelésügyi miniszter leiratilag értesítette az itteni Gazdasági Egyesületet, hogy 100 darab üsző vételére és ezeknek a kisgazdák között való szétosztására 4 százalékos kölcsönt ad, amelyet három éven belül kell visszafizetni.

Erdőégés a romániai határon. A hunyadmegyei határszáron a havasok mérföldekre kiterjedő területen égnek. A romániai hatóság nem intézkedett a tűz eloltása dolgában. Ugy mondják, hogy az oláhok szándékosan gyújtották fel az erdőt, hogy így több legelőhöz jussanak.

Képes levelező-lapok árusítása. A kereskedelmi miniszter legújabbán egy rendeletet adott ki a képes levelező-lapok elárúsítása ügyében. A rendelet szerint vegyeskereskedők vagy szatócsok képes levelező-lapot csak külön iparigazolvány alapján árulhatnak. Azok a kereskedők, kik október hó 15.-én tul iparigazolvány nélkül képes lapot árulnak, szigorú büntetésben fognak részesülni.

A törökországi zarándok útról. A mult hét folyamán Büközy sirjának felkeresése végett Konstantinápolyba indult társaságot, mint értesítenek, Romániában ünnepélyesen fogadták. A kormány háromtagú küldöttséggel üdvözölte a magyarokat Rómánia földjén. A küldöttség szónoka francia nyelven beszélt a magyarokhoz. A beszédre Dessewffy Arisztid válaszolt szintén francia nyelven. A román kiküldöttek ezután Bukarestbe kísérték a társaságot, mely Bukarestben Hotel Frascati és Hotel Boulevard-ban szállt meg. A társaságnak az a része, mely Verciorova felől jött, vasárnap reggel érkezett meg és csatlakozott a már Bukarestben levőkhöz. Bukarestben megüzték a nevezetességeket s a magyarok el voltak ragadtatva a román főváros szépségétől. Délben pedig mindnyájan ellátogattak a bukaresti magyarság otthonába: a Magyar Társulatba, a hol már mintegy 150 magyar várta a magyarországi testvéreket; megjelentek az összes bukaresti magyar egyesületek is. A zarándokokat az egyesületben a Szent-István király Egyesület dalárdája fogadta, a mi láthatólag jól esett a vendégeknek. A bukaresti magyarokhoz Dessewffy Arisztid képviselőházi tanácsos és Szadeczky Lajos dr. kolozsvári egyetemi tanár intéztek szép, lelkesítő beszédet. Innen a zarándoklat vezetői az előzőkeny-

A deputáció rögtön elindult, — de a bécsi Reichstag megmaradván a törvényes alapon, nem fogadta el!

Pesten nagy consternatiót okozott a hír. De helyreütni már nem lehetett. A kockát elvetették! A forradalom kitört.

A horvátok, szerbek fegyvert fogtak. A védelem szervezését Kossuth kezdte meg. Járt, kelt mindenfelé, — s a hol megfordult, fegyvert fogott a nép.

A nagy és általános lelkesedés a bécsi köröket hajlékonyabbá tette, s Lamberg generalist: királyi biztosul küldték Pestre!

Lamberg gróf jó katona, jó hazafi volt. Batthyáni örömmel fogadta kinevezését, s szívesen megmaradt helyén, míg fölválthatja őt a miniszterelnökké designált b. Vay Miklós. A királyi biztos megbízatása nem felelt meg az alkotmányos formáknak, — de utasításai kifogástalanok: „Magyarországi népemtől királyi biztosom istápolását annál bizodalmasabban várom; mivel már a szükséges lépések arra nézve is munkába vették, hogy a viszálykodásoknak egy, minden részt kielégítő kiegyenlítése eszközöltessék, és összes birodalmam magyar és nem magyar országai közt azon teljes egyetértés visszaállíttassék, mely századek óta fönnállott és a pragmatica sanctio által biztosított!“

román hatóságok fejét keresték fel és megköszönték figyelmességüket, kik aztán a vendégek távollétében a szállodában hagyták névjegyeiket. Ebéd után az egész társaság tovább utazott Konstanza felé. A társaságot Konstanzaig egy román államvasuti tisztviselő kísérte.

A tiszteletes búcsúja. Egyik fogarasmegyei községben történt az alábbi eset:

A tiszteletes, akit jobb javadalmazású lelkészi állásra választottak meg, vasárnap így búcsúzott el híveitől:

— Szeretett híveim! El kell válni, de ez nem okoz fájdalmat és pedig három okból:

Először is ti nem szerettedek engem, másodszor egymást sem szeretitek és harmadszor az Úr sem szeret titeket.

Ha engem szeretnétek, akkor nem maradtatok volna adósaim egy évi fizetéssel. Nem szeretitek egymást, különben több esküvőn volna dolgom. És nem szeret az Isten sem benneteket, különben többet szólna magához közületek és több volna a temetés, meg a gyászistenisztelet.

Béke velünk! Javujatok meg!

A tiszteleteset egy szóval sem tartóztatták hívei.

Dohányzás és egészség. Dr. Viley amerikai orvos államköltségen kísérletezik Washingtonban, hogy a dohánynak az egészségre gyakorolt befolyását megállapítsa. E célra 20—25 egészséges férfit szerződtetett, kiknek mindennap meghatározott mennyiséget kell az egyes amerikai dohányfajokból elszívni. A kísérleteket félévig folytatják, miközben a médiumok testhőmérsékének változásait, étvágyukat és izmaik működését pontosan lemérik és megfigyelik.

Dr. Gillyén Kálmán
Felelős szerkesztő **Dr. Gillyén Kálmán.**
Kiadó laptulajdonos Első Erzsébetvárosi Nyomda.

H I R D E T É S E K.

Szám 3503—1903 tlvk.

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zintz Gusztáv erzsébetvárosi ügyvéd végrehajtónak k. k. Kis Juon és társai végrehajtást szenvedő elleni 135 K tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek következtében az erzsébetvárosi kir. törvényszék területében fekvő s a szász-ernyei 307 sztljkvben A + 3 rend 230 hrsz. faház 320 K, 4 rend 231 hrsz. kert 29 K, 7 rend 308 hrsz. kert 31 K, 309 hrsz. faház 320 K, összesen 709 koronában megállapított kikiáltási árban az 1903. évi **december hó 15-ik** napján d. e. 10 órakor a kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

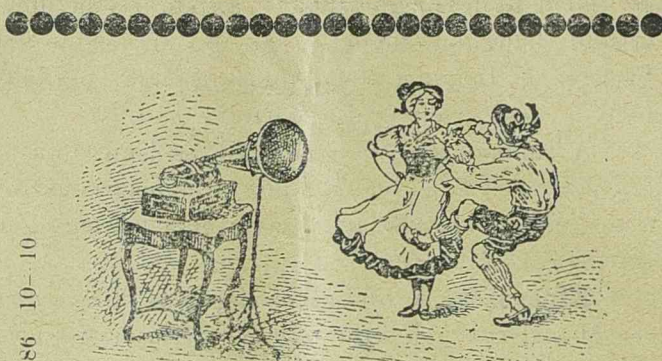
2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi 60. t.-c. 170 § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Erzsébetváros 1903. szeptember 28.-án.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

105

Graeser, kir. e. bíró.

A család legjobb szórakoztatója egy
MASCAGNI FONOGRAF.
Beszél minden nyelven. Játssa az összes hangjegyeket. Tréfás előadásokat tart.
Részletfizetés mellett kapható
SCHOLTES A.
könyvkereskedésében Erzsébetvároson.

Sz. 3185—1903. tlvk.

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék mint tlvk hatóság közhírré teszi, hogy Krasner Tamás végrehajtónak néhai Simonis Mihályné szül. Römer Katalin fületelki lakos végrehajtást szenvedő elleni 367 K 74 f. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek következtében az erzsébetvárosi kir. törvényszék területében fekvő s Fületelke községi 32 sztljkvben 12 rend 1641 hrsz. szőlő 38 K, 14 rend 1953 hrsz. szántó 38 K, 32 rend 1469 hrsz. szőlő 16 K, 33 rend 2980 hrsz. szántó 4 K, 34 rend 822 hrsz. szántó 30 K, 35 rend közlegelőbeli illetmény 5006,948 182-ed rész 1 1/2 20 f., 36 rend közös erdőbeli illetmény 1496,296 18-ad rész 3 K 50 f.; a fületelki 240 sztljkvben A + 1 rend 1517,2 hrsz. szőlő 72 K; a fületelki 238 sztljkvben A + 1 rend 638 hrsz. szántó 18 K, 2 rend 3877,2 hrsz. szántó 18 K, 3 rend 3930 hrsz. szántó 7 K; a fületelki 319 sztljkvben A + 1 rend közös legelőbeli illetmény 2784,998 182-ed rész 1 K 20 f., 2 rend közös erdőbeli illetmény 722,296 2-ed rész 1 K 40 f.; a fületelki 520 sztljkvben A + 1 rend 128 hrsz. rét 19 K, 2 rend 1212 hrsz. szőlő 108 K, 3 rend 1523,2 hrsz. szőlő 212 K, 4 rend 1826,1 hrsz. szántó 27 K, 5 rend 2417 hrsz. szőlő 56 K, 6 rend 2586 hrsz. szőlő 108 K, 7 rend 2830 hrsz. szántó 61 K, 8 rend 3060,1 hrsz. szántó 33 K, 9 rend 3529,1 hrsz. szántó 16 K, 10 rend 3631 hrsz. szántó 9 K, 11 rend 3781, 3783 hrsz. szántó 7 K, 13 rend 1847 hrsz. szántó 39 K, 14 rend 3877 hrsz. szántó 35 K becsárban, összesen 1108 30 f.-ben megállapított kikiáltási árban az 1903. évi **november hó 12-ik** napján d. e. 9 órakor Fületelke község házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi 60. t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Erzsébetváros 1903. augusztus hó 18.-án.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

103

Graeser, kir. e. bíró.

Szám 357—1903. vltó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a marosvásárhelyi kir. törvényszék 1903. évi 2655. számú végzése következtében Debreceni Nagy János marosvásárhelyi ügyvéd által képviselt marosvásárhelyi tak. pénztár javára báró Szentkereszty Anna helyi lakos ellen 1800 K s jár. erejéig 1903. évi június hó 22.-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2761 Kra becsült következő ingóságok u. m.: házbútorok, lámpák, órák és 1 zongora nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a helyi kir. járásbíró 1903. évi V. 153 2 számú végzése folytán 1800 kor. tőkekövetelés, ennek 1897. évi március hó 19. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 115 K 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Erzsébetvároson alperes lakásán leendő eszközzésére 1903. évi **november hó 5-ik** napjának d. e. 11 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szán. deklarációk ezenel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek, szükség esetén becsárán alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítést nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Erzsébetváros, 1903. évi október 13.-án.

106

Osztian, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 2890—1903.

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Balde Frigyes medgyesi lakos végrehajtónak Pakurár Juon darlaci lakos végrehajtást szenvedő elleni 334 K 60 f. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Emek következtében az erzsébetvárosi kir. törvényszék területében fekvő s Darlac községi 132 sztljkvben A + 2567 hrsz. alatt foglalt szőlő 106 K, 2569 hrsz. alatt foglalt szántó 106 K, 2570 hrsz. alatt foglalt szántó 51 K, 2571 hrsz. alatt foglalt legelő 203 K; a darlaci 922 sztljkvben A + 406 hrsz. alatt foglalt ház és udvar 320 K, 407 hrsz. alatt foglalt házi kert 45 K, tehát összesen 831 koronában megállapított kikiáltási árban, még pedig a darlaci 132 sztljkvben A + 2567 és 2570 hrsz. és a darlaci 922 sztljkvben A + 406, 407 hrsz. alatt foglalt egész ingatlanokra, míg a darlaci 132 sztljkvben A + 2569 és 2571 hrsz. alatt foglalt ingatlanokból a Pakurár Juon jutalékára az 1903. évi **október hó 30.** napján d. e. 9 órakor Darlac község házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladásba kerülni: —

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó. —

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60.-tez. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi 60.-tez. 170. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Erzsébetváros, 1903. évi július hó 30.-án.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

104

Kusatrích, kir. e. bíró.